

HLAVA II

NÁVRH NA ZÁPIS

Návrh na zápis a souhlas zapisovaných osob

§ 11

[Oprávnění navrhovatelé]

(1) Nestanoví-li jiný zákon jinak, může návrh na zápis podat pouze osoba uvedená v tomto zákoně.

(2) Návrh na zápis musí být podán bez zbytečného odkladu po vzniku rozhodné skutečnosti.

(3) Nesplní-li osoba podle odstavce 1 povinnost podat návrh na zápis do 15 dnů ode dne, kdy jí tato povinnost vznikla, může návrh na zápis podat každý, kdo na něm doloží právní zájem a k návrhu na zápis přiloží listiny, jimiž mají být doloženy skutečnosti zapisované do veřejného rejstříku.

K § 11

Ustanovení § 11 pouze s menšími terminologickými změnami reagujícími na novou systematiku občanského zákoníku přejímá dosavadní úpravu § 31 odst. 1 a 2 obč. zák. Není-li návrh podán oprávněnou osobou, rejstříkový soud návrh na zápis do rejstříku podle § 86 písm. a) odmítne. Výzva k odstranění vad bude ve většině případů bezpředmětná, když vadu v nedostatku aktivní věcné legitimace odstranit nelze, ledaže by se jednalo o navrhovatele podle § 11 odst. 3 a výzva by směřovala k doložení právního zájmu. Základním předpokladem vzniku povinnosti nebo oprávnění podat návrh na zápis do veřejného rejstříku je vznik rozhodné skutečnosti. Co je rozhodnou skutečností pro zápis určitého údaje, plyne z hmotněprávní úpravy. Nenastala-li rozhodná skutečnost, nevzniká oprávnění podat návrh na zápis podle § 11 odst. 1 ani § 11 odst. 3, není dána aktivní věcná legitimace k podání návrhu.

K odst. 1

Okruh osob oprávněných podat návrh na zápis do veřejného rejstříku je zákonem o veřejných rejstřících taxativně vymezen. Tyto osoby nemusí dokládat svůj právní zájem na zápisu, ten je dán již jejich statusem, který zákon jejich taxativním vyjmenováním deklaruje. K první skupině osob aktivně legitimovaných k podání návrhu patří osoby uvedené v tomto zákonu. Právní úprava jednotlivých druhů veřejných rejstříků stanoví uzavřený okruh těchto osob tak, že jimi jsou samotné zapisované subjekty – spolky (§ 26 odst. 1, § 27 odst. 1), fundace (§ 31), ústavy (§ 35), společenství vlastníků jednotek (§ 39), korporace a fyzické osoby (§ 42, § 43, § 44) a obecně prospěšné společnosti (§ 52). Tyto subjekty jednají osobně, zastoupené svými statutárními orgány. V případě, že samotný zapisovaný subjekt nemůže návrh na zápis podat (proto, že doposud právně neexistuje – nemá právní osobnost, která vzniká až zápisem do veřejného rejstříku, příp. z jiných důvodů), vypočítává zákon o veřejných rejstřících další osoby, které tak mohou učinit.

Druhou skupinou osob legitimovaných k podání návrhu na zápis jsou tzv. jiné osoby (odlišné od zapisovaných subjektů), které stanoví zvláštní zákony (např. občanský

zákoník, speciální zákony stanovící podmínky jejich vzniku) nebo zákon o veřejných rejstřících [§ 42 písm. c)]. Návrh na zápis (tzv. prvozápis) spolku tak podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí (§ 226 odst. 2 obč. zák.), návrh na zápis pobočného spolku spolek, návrh na zápis zahraničního spolku a organizační jednotky zahraničního spolku podává zahraniční spolek (§ 26 odst. 2, § 27 odst. 2 zák. o veř. rejstřících). Návrh na zápis nadace do veřejného rejstříku podává zakladatel. Není-li to možné a neurčil-li zakladatel něco jiného, podá návrh na zápis jménem nadace její správní rada (§ 315 odst. 2 obč. zák.). Návrh na zápis založeného nadačního fondu do nadačního rejstříku podává zakladatel. Není-li to možné a neurčil-li zakladatel něco jiného, podá návrh na zápis jménem nadačního fondu jeho správní rada (§ 32 zák. o veř. rejstřících). Návrh na zápis založeného ústavu do rejstříku ústavů podává zakladatel. Není-li to možné a neurčil-li zakladatel něco jiného, podá návrh na zápis jménem ústavu jeho ředitel nebo jiná osoba v působnosti statutárního orgánu (§ 36 zák. o veř. rejstřících). Návrh na zápis založené veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti do obchodního rejstříku podávají všichni společníci. Návrh na zápis založené společnosti s ručením omezeným do obchodního rejstříku podávají všichni jednatelé. Návrh na zápis založené akciové společnosti do obchodního rejstříku podávají všichni členové představenstva nebo správní rady. Návrh na zápis založeného družstva do obchodního rejstříku podávají všichni členové představenstva nebo předseda družstva (§ 46 zák. o veř. rejstřících).

Návrh na zápis přeměny právnické osoby a zápis přeměny podávají osoby uvedené v § 62. Návrh na zápis změny právní formy do rejstříku obecně prospěšných společností podávají osoby v postavení zakladatelů obecně prospěšné společnosti ve lhůtě 90 dnů ode dne rozhodnutí o změně právní formy (§ 2 odst. 2 zák. č. 68/2013 Sb., o změně právní formy občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost). Návrh na zápis společenství vlastníků jednotek podává správce jako statutární orgán společenství, a neučiní-li to, může tak učinit kterýkoli vlastník jednotky (§ 1203 obč. zák.).

Česká advokátní komora je oprávněna podat návrh na výmaz zahraniční společnosti nebo její organizační složky z obchodního rejstříku za podmínek § 35s až 35u zák. o advokacii.

Aktivně legitimovaným k podání návrhu na zápis zástavního práva k podílu v korporaci podle § 1322 odst. 2 obč. zák. bude také zástavní věřitel a zástavce (dlužník, vlastník podílu), a to podle § 11 odst. 1 zák. o veř. rejstřících, zároveň s korporací, nikoliv až po uplynutí lhůty podle § 11 odst. 3. Zapisuje-li se podle § 48 odst. 1 zák. o veř. rejstřících do obchodního rejstříku zástavní právo k podílu v korporaci, součástí takového zápisu je také zápis zástavního dlužníka, zástavního věřitele i zástavce (vlastníka podílu), pak všechny tyto osoby podle § 47 a § 42 písm. c) jsou osobami oprávněnými podat návrh na zápis zástavního práva.

Jde-li o zápis zákazu zatížení nebo zcizení podle § 48 odst. 1 g) zák. o veř. rejstřících, tam na rozdíl od § 1322 odst. 2 obč. zák., žádný „jiný“ zákon okruh oprávněných osob k podání návrhu neobsahuje, proto bude třeba postupovat podle § 11 odst. 3 zák. o veř. rejstřících.

Oprávnění k podání návrhů na zápis do veřejných rejstříků jiných osob než uvedených v zákoně o veřejných rejstřících vyplývají z dalších zvláštních zákonů, které stanoví povinnost zápisu do obchodního rejstříku, a z těchto je pak třeba také dovozovat oprávnění k podání návrhu. K těmto ustanovením zvláštních zákonů patří § 41a zák. č. 21/1992 Sb., o bankách, § 1 odst. 2 zák. č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky, § 8

odst. 1 zák. č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách, § 5 zák. č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, § 2 zák. č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, § 1 zák. č. 517/1992 Sb., o České tiskové kanceláři, § 5 zák. č. 77/1997 Sb., o státním podniku, § 18 zák. č. 168/1999 Sb., pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, § 27 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 6 zák. č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty, § 4 zák. č. 360/2004 Sb., o Evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS) a o změně zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 586/1992, o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o evropském hospodářském zájmovém sdružení).

Aktivně legitimovaná k podání návrhu na zápis „jiné důležité skutečnosti“ podle § 25 odst. 1 písm. j) do veřejného rejstříku je pouze zapsaná osoba (§ 2, § 84), tj. samotná zapsaná korporace, fundace, ústav či jiná osoba, za splnění dalšího předpokladu, že má na tomto zápisu právní zájem, který musí v řízení osvědčit. Jiné osoby (členové statutárních orgánů, společníci apod.) návrh na zápis „jiné důležité skutečnosti“ podle § 25 odst. 1 písm. k) podat nemohou.

Speciální okruh osob podat návrh na zápis jako návrh na zahájení přezkumného řízení *sui generis* stanoví § 101.

K odst. 2

Z důvodů zajištění co největší aktuálnosti údajů zapsaných ve veřejném rejstříku stanoví zákon o veřejných rejstřících osobám s povinností podat návrh na jejich zápis lhůtu pro splnění této povinnosti. Délku lhůty „bez zbytečného odkladu“ je obtížné obecně definovat, a proto vždy záleží na podmínkách konkrétního případu. Lze pouze zobecnit, že povinné osoby mohou podání návrhu na zápis do veřejného rejstříku odložit po vzniku rozhodné skutečnosti pouze tehdy a na takovou dobu, která je objektivně odůvodnitelná, zejména vzhledem ke konkrétním podmínkám konkrétní situace. Délka této lhůty tak závisí např. na druhu zapisované skutečnosti, časových možnostech opatřit všechny listiny nutné k podání návrhu a okolnostech na straně povinných a zapisovaných osob a osob, jejichž součinnost k podání návrhu je nutná (např. notářů). Všechny tyto skutečnosti je třeba hodnotit z objektivního pohledu a přihlížet k účelu § 11 odst. 2, kterým je nepochybně maximální zkrácení doby mezi vznikem rozhodné skutečnosti a podáním návrhu na její zápis do veřejného rejstříku. Počátek lhůty k podání návrhu na zápis se odvíjí od vzniku rozhodné skutečnosti, kterou je vždy právní skutečnost, v jejímž důsledku dochází ke změně údajů zapisovaných do veřejného rejstříku, např. rozhodnutí orgánu právnické osoby je rozhodnou skutečností způsobující zánik funkce člena orgánu.

Speciální lhůtu stanoví zákon pro podání návrhu na zápis (prvozápis) obchodní korporace. Není pochyb o tom, že lhůtu k podání návrhu je možné podle § 9 odst. 2 z. o. k. v zakladatelském dokumentu zkrátit. I zakladatelské právní jednání je vícestranným závazkem, jehož obsah může být modifikován, když zákon takovou modifikaci výslovně nezakazuje a výslovně uvádí v § 9 odst. 2 z. o. k. možnost ji „změnit“ (stejně viz Štenglová, Havel, Cileček, Kuhn, Šuk, 2017, s. 25, nebo Lasák, Pokorná, Čáp, Doležil a kol., 2014, komentář k § 9). Zároveň si je třeba uvědomit, že stav společnosti mezi založením a vznikem je stavem přechodným, nikoliv trvalým. Přechodný stav, který by měl trvat například 10 let, by jistě ale byl v rozporu se zásadou právní jistoty.

Podle § 9 odst. 1 z. o. k., není-li návrh na zápis obchodní společnosti do obchodního rejstříku podán do šesti měsíců ode dne jejího založení, platí, že nastávají tytéž účinky jako při odstoupení od smlouvy. Tato lhůta je lhůtou hmotněprávní, a proto je třeba pro splnění lhůty rejstříkovému soudu návrh na zápis doručit. Nepostačuje tedy podání na poštu. Lhůta běží od okamžiku založení společnosti, tj. od podpisu společenské smlouvy, příp. od pořízení zakladatelské listiny nebo přijetí stanov družstva. Ustanovení § 9 odst. 2 z. o. k. umožňuje lhůtu pro podání návrhu změnit ve společenské smlouvě. Bylo-li by možné § 11 odst. 2 vyložit tak, že lze úpravou společenské smlouvy překročit šestiměsíční lhůtu podle § 9 odst. 1 z. o. k., pak by § 9 nedával žádný smysl. Stav společnosti mezi založením a vznikem je stavem přechodným, nikoliv trvalým. Přechodnost práv a povinností je v rozporu se zásadou právní jistoty, která je imanentní součástí právního státu (čl. 1 Ústavy). Z výše uvedeného lze proto dovodit, že lhůtu podle § 9 z. o. k. lze ve společenské smlouvě pouze zkrátit.

Usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu se zrušuje a vkladová povinnost zaniká, nebude-li podán návrh na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku do dvou měsíců od rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního kapitálu, nebo právní mocí rozhodnutí soudu o zamítnutí návrhu na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku anebo uplynutím lhůty dvou měsíců od právní mocí rozhodnutí soudu o odmítnutí návrhu na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku, nebude-li v téže lhůtě podán tento návrh znovu (§ 218 odst. 1 z. o. k.).

K odst. 3

Nesplní-li osoby uvedené v § 11 odst. 1 ve lhůtě „bez zbytečného odkladu“ (§ 11 odst. 2) svou povinnost podat návrh na zápis do veřejného rejstříku, spojuje s tím zákon o veřejných rejstřících závažné následky. Odporuje-li zápis ve veřejném rejstřiku skutečnosti, platí, že proti osobě, která právně jedná důvěřujíc údají zapsanému do veřejného rejstříku, nemá ten, jehož se zápis týká, právo namítnout, že zápis neodpovídá skutečnosti. Zapsaná osoba dále nemůže existenci nezveřejněných údajů namítat, zatímco třetí osoby se i těchto mohou dovolávat, mají-li deklaratorní charakter (viz komentář k principu materiální publicity dle § 8). Jde-li o právnickou osobu a je-li takový postup v zájmu ochrany třetích osob, může porušení povinnosti podat návrh na zápis do veřejného rejstříku bez zbytečného odkladu vést až k jejímu zrušení s likvidační soudem (§ 9, § 122 odst. 3). Jako každé porušení právní povinnosti může i toto nedodržení lhůty nepochybně vést u zapisované osoby a osob oprávněných podat návrh ke vzniku povinnosti k náhradě škody, jež vznikla v příčinné souvislosti s nepodáním návrhu na zápis nebo jeho opožděným podáním.

Aby bylo dosaženo naplnění účelu § 11 odst. 2, uplynutím složené lhůty běžící od vzniku rozhodné skutečnosti, tedy lhůty bez zbytečného odkladu a patnácti dnů, zákon dále rozšiřuje okruh osob oprávněných podat návrh na zápis o další osoby, nad rozsah osob a povinností podat návrh, uvedených v § 11 odst. 1. Zatímco osoby uvedené v § 11 odst. 1 mají právní povinnost návrh podat, tak to, zda tyto další osoby využijí svého oprávnění podle § 11 odst. 3, záleží pouze na jejich úvaze. Není-li splněna povinnost podat návrh na zápis osobami uvedenými v § 11 odst. 1, umožňuje zákon o veřejných rejstřících podat návrh na zápis každému, kdo na podání návrhu (zápisu) doloží právní zájem a k návrhu na zápis přiloží listiny, jimiž mají být doloženy skutečnosti zapisované do veřejného rejstříku. Právní zájem na podání návrhu (zápisu) bude mít zejména každý, jehož práv, povinností nebo postavení se podání návrhu a zápis rozhodné skutečnosti týká tak, že může způsobit

jejich změnu nebo zánik, příp. vznik nových práv a povinností. Tak např. k návrhu na zápis změn v údajích o členech orgánů právnické osoby mají mít právní zájem, po splnění shora uvedených podmínek, právě tyto osoby (členové orgánů). Bude-li se nepodání návrhu na zápis rozhodně skutečnosti bezprostředně týkat také práv členů (společníků) právnické osoby, nelze vyloučit, že právní zájem na podání návrhu podle § 11 odst. 3 mohou mít i akcionáři, společníci, vlastníci bytových jednotek, členové spolků atd. Právní zájem na zápisu zákazu zatížení nebo zcizení podílu v korporaci, založeného smlouvou, budou mít zpravidla účastníci této smlouvy na straně věřitelské. Právní zájem na podání návrhu musí navrhovatel soudu doložit. Zpravidla k takovému doložení nepostačí přiložit listiny, ze kterých tento zájem vyplývá, ale bude nutné jej blíže odůvodnit. Protože zákon v § 18 umožňuje podat návrh na zápis pouze na formuláři, jehož podobu stanoví vyhláška ministerstva spravedlnosti (a tato se skutečnostmi o právním zájmu nepočítá), nezbude než k návrhu připojit zvláštní přílohu a v ní právní zájem odůvodnit.

Problémem pro osobu, jež má právní zájem na podání návrhu do veřejného rejstříku, může být splnění druhé zákonné podmínky (§ 11 odst. 3) – přiložení listin, jimiž mají být doloženy skutečnosti zapisované do veřejného rejstříku. Nesplnění této povinnosti totiž povede k odmítnutí návrhu [§ 86 písm. e)]. Je třeba si uvědomit, že podle § 84 jsou účastníky rejstříkového řízení navrhovatel a zapsaná osoba (zapsaný subjekt). Ochota zapsané osoby vydat k zápisu potřebné listiny však bývá, za situace, kdy již prokázala nezájem na podání návrhu na zápis, zpravidla malá. Je otázkou, zda povaha rejstříkového řízení dovoluje soudu využít oprávnění dané § 129 odst. 2 o. s. ř. a požadovat plnění obecné ediční povinnosti. Lze mít za to, že neprovádí-li soud dokazování, ale v řízení pouze zkoumá, zda údaje o skutečnostech, které se do veřejného rejstříku zapisují, vyplývají z listin, které mají být k návrhu doloženy, a zákon zároveň toto doložení vyžaduje pouze od navrhovatele [§ 86 písm. e) zák. o veř. rejstřících], nebude užití § 129 odst. 2 o. s. ř. možné. Je-li o rozhodné skutečnosti sepsán notářský zápis, mají zpravidla osoby mající právní zájem na podání návrhu také právní zájem na jeho vydání notářem a stejnopis notářského zápisu získají podle § 91 odst. 1 notářského řádu.

Protože je získání dalších listin nutných k doložení návrhu pro subjekty stojící mimo orgány zapisované právnické osoby většinou obtížné, v mnoha případech nezbývá než podat rejstříkovému soudu podnět mimo řízení a informovat jej o nesouladu zápisu ve veřejném rejstříku se skutečným stavem. Soud pak zahájí řízení z moci úřední, jehož účastníkem je pouze zapsaná osoba (§ 78 odst. 1). V tomto řízení pak soud zajistí potřebné (chybějící) listiny k provedení změny zápisu. V tomto řízení má rejstříkový soud již efektivnější prostředky pro opatření potřebných listin, od citelné pokuty až po zrušení společnosti (§ 104 a § 105).

I v případě splnění podmínky právního zájmu a doložení k zápisu potřebných listin může dojít k odmítnutí návrhu, byl-li podán předčasně, tedy před uplynutím složené lhůty podle § 11 odst. 2 [§ 86 písm. a)]. Neuplynula-li tato lhůta, jiná osoba než uvedená v § 11 odst. 1 není k podání návrhu legitimována.

Judikatura:

■ Fyzická osoba, oprávněná jednat jménem právnické osoby podle § 21 o. s. ř. (ve spojení s § 120 z. v. r.) může jménem právnické osoby učinit elektronické podání podle § 22 z. v. r. i ze své datové schránky (z datové schránky fyzické osoby podle § 8 odst. 1 zákona o elektronických úkonech). V takovém případě je podání podepsáno touto fyzickou osobou (§ 18 odst. 2 zákona o elektronických

úkonech); je-li přitom z podání zřejmé, že je činí jménem právnické osoby např. jako předseda jejího statutárního orgánu [§ 21 odst. 1 písm. a) o. s. ř.], jde o podání této právnické osoby učiněné a podepsané fyzickou osobou oprávněnou jednat za dotčenou právnickou osobu. **(usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2020, sp. zn. 27 Cdo 143/2020, Rc 39/2021)**

■ Ani v poměrech účinné právní úpravy není (již) ztráta právního důvodu užívání prostor, ve kterých je umístěno sídlo společnosti, (sama o sobě) skutečností zakládající povinnost společnosti navrhout výmaz (popř. změnu) zápisu sídla do obchodního rejstříku. I po l. 1. 2014 je při ztrátě právního důvodu užívání prostor, ve kterých je umístěno sídlo společnosti, rozhodnou skutečností (od níž začíná běžet složená lhůta podle § 11 odst. 2 a 3 z. v. r.), teprve rozhodnutí společnosti (příslušného orgánu společnosti) o změně jejího sídla. **(usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2277/2020)**

■ Členové výboru určení ve stanovách založeného společenství vlastníků jsou oprávněni podat návrh na zápis založeného společenství vlastníků jednotek do rejstříku společenství vlastníků jednotek i za situace, kdy je mezi zakladateli společenství vlastníků, jenž z titulu většiny hlasů vykonává správu domu a pozemku. **(usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2019, sp. zn. 27 Cdo 4069/2017)**

■ Neplyne-li právní zájem navrhovatele podle § 11 odst. 3 z. v. r. na zápisu do obchodního rejstříku z návrhu na zápis či z listin k němu přiložených, vyzve rejstříkový soud navrhovatele postupem podle § 88 z. v. r. k doplnění návrhu nebo chybějících listin, osvědčujících jeho právní zájem. Nepodá-li společnost s ručením omezeným poté, kdy jednateli zanikne funkce, v rozporu s § 11 odst. 1 a 2 z. v. r. návrh na výmaz jednatel z obchodního rejstříku a na zápis dne zániku jeho funkce ve lhůtě určené ustanovením § 11 odst. 3 z. v. r., vzniká společníkům právo podat návrh na zápis uvedených skutečností podle poslední označeného ustanovení. **(usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2017, sp. zn. 29 Cdo 2624/2016, Rc 2/2019)**

■ Zřizovatel příspěvkové organizace je aktivně legitimován k podání návrhu na zápis příspěvkové organizace do veřejného rejstříku. Je oprávněn podat nejen návrh prvozápisu příspěvkové organizace do veřejného rejstříku, ale i (jakýkoli další) návrh na zápis změn a návrh na výmaz příspěvkové organizace z veřejného rejstříku. **(usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2015, sp. zn. 29 Cdo 3294/2015)**

■ Z časového určení „bez zbytečného odkladu“ je třeba dovodit, že jde o velmi krátkou lhůtu, jíž je míněno bezodkladné, neprodlené, bezprostřední či okamžité jednání směřující ke splnění povinnosti či k učinění právního úkonu či jiného projevu vůle, přičemž doba trvání lhůty bude záviset na okolnostech konkrétního případu. V každém konkrétním případě je třeba vždy zkoumat, zda dlužník bezodkladně využil všechny možnosti pro splnění této povinnosti, případně jaké skutečnosti mu v tom bránily. Zásadně jde o lhůtu v řádu dnů, maximálně týdnů, v co nejkratším časovém úseku, přičemž v praxi je nutno tento pojem vykládat podle konkrétního případu v závislosti od účelu, který chce zákonodárce konkrétním ustanovením za pomoci takto určené lhůty dosáhnout. **(rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 12. 2013, sp. zn. 32 Cdo 2484/2012)**

■ Podmínkou návrhu na zápis do obchodního rejstříku podaného jinou osobou je, že osoba určená v § 31 odst. 1 obch. zák. nesplní svou povinnost do 15 dnů ode dne, kdy jí tato povinnost vznikla. Rozhodnou skutečností zakládající povinnost společnosti podat návrh, je vždy právní skutečnost, v jejímž důsledku dochází ke změně údajů zapisovaných do obchodního rejstříku. Rozhodnou skutečností – v případě výmazu zápisu osoby, které funkce člena představenstva nevznikla z důvodu neplatnosti její volby – je (jedině) pravomocné rozhodnutí soudu o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady či rozhodnutí jediného akcionáře při výkonu působnosti valné hromady, kterým byla do funkce zvolena. **(usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2011, sp. zn. 29 Cdo 277/2010)**

■ Lhůta k podání návrhu na zápis údajů v obchodním rejstříku jinou osobou, nežli osobou uvedenou v § 31 odst. 1 obch. zák., je lhůtou složenou. Skládá se ze lhůty upravené v § 32 odst. 3 obch. zák., tzn. lhůty „bez zbytečného odkladu po vzniku rozhodné skutečnosti“ a na ni navazující lhůty 15denní. Lhůta k podání návrhu osobou uvedenou v § 31 odst. 1 obch. zák. počíná běžet od vzniku „rozhodné skutečnosti“. Rozhodnou skutečností je vždy právní skutečnost, v jejímž důsledku dochází

ke změně údajů zapisovaných do obchodního rejstříku. **(usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 11. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4313/2010)**

■ Návrh na výmaz (resp. změnu) zápisu sídla společnosti může jiná osoba úspěšně podat pouze, nesplní-li společnost svoji povinnost podat návrh na výmaz (resp. změnu) zápisu sídla do patnácti dnů ode dne, kdy jí tato povinnost vznikla. Patnáctidenní lhůta počíná běžet od vzniku „rozhodné skutečnosti“ s tím, že rozhodnou skutečností je vždy právní skutečnost, v jejímž důsledku dochází ke změně údajů zapisovaných do obchodního rejstříku. Pro případ změny sídla společnosti (mění-li se sídlo společnosti uvedené ve společenské smlouvě) je touto rozhodnou skutečností rozhodnutí valné hromady (popř. jediného společníka) o změně sídla. Zánikem právního důvodu užívání prostor, ve kterých je sídlo společnosti zapsáno, ke změně sídla (vzniku „rozhodné skutečnosti“) nedochází. Zjistí-li však rejstříkový soud, že právní důvod užívání prostor, ve kterých je sídlo společnost zapsáno, zanikl, vyzve společnost ke zjednání nápravy. Nerozhodne-li společnost o změně svého sídla, ačkoli tak učinit měla, rozhodne soud (v řízení zahájeném z moci úřední) o zrušení společnosti s likvidací s tím, že po skončení likvidace bude společnost vymazána z obchodního rejstříku, a to včetně zápisu adresy jejího sídla **(usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2008, sp. zn. 29 Cdo 3088/2007, č. 52/2009 Sb. NS)**

■ Z ustanovení § 25 odst. 1 písm. j) z. v. r. vyplývají podmínky, které musí být splněny, aby bylo možné takto podanému návrhu vyhovět. Musí se jednat o návrh samotné zapsané osoby (aplikace § 11 odst. 3 z. v. r. je tedy vyloučena) a musí jít o důležitou skutečnost a zapsaná osoba musí mít na daném zápisu právní zájem. **(usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 11. 2019, sp. zn. 14 Cmo 284/2019)**

■ Právní zájem na změně nebo výmazu zápisu ve spolkovém rejstříku má osoba, jejíž právní sféry se zápis přímo týká. **(usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 9. 2019, sp. zn. 14 Cmo 175/2019)**

■ Nevznikla-li účastníkovi coby zapsané osobě zákonná povinnost podat návrh na zápis, změnu nebo výmaz zápisu do obchodního rejstříku, nemůže se navrhovatel stát osobou aktivně věcně legitimovanou (tj. oprávněnou) k podání návrhu ve smyslu § 11 odst. 3 z. v. r. **(usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 1. 2018, sp. zn. 7 Cmo 226/2016)**

■ Rozhodnou skutečností ve smyslu § 11 odst. 2 z. v. r. je právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují nutnost zápisu údaje, skutečnosti, jeho změny či výmazu do spolkového rejstříku. Domáhá-li se navrhovatel zápisu jen některých skutečností, údajů, do spolkového rejstříku, ačkoli i po případném vyhovění jeho návrhu – zápisu těchto skutečností, údajů, by v rejstříku nebyly zapsány všechny skutečnosti, jež dle právních předpisů být zapsány mají, nelze podmiňovat zápis navržených skutečností, údajů, faktickým rozšířením návrhu o skutečnosti, údaje, jež ve spolkovém rejstříku takto zapsány nebudou, ačkoli ve smyslu zákona tam být zapsány mají. Je zákonnou povinností rejstříkového soudu (§ 89 z. v. r.), aby v usnesení, kterým návrh na zápis odmítne, uvedl konkrétní důvody odmítnutí včetně poučení, jak lze nedostatky odstranit. **(usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2016, sp. zn. 7 Cmo 119/2016)**

■ Zástavní právo k podílu v korporaci, který není představován cenným papírem či zaknihovaným cenným papírem, vzniká zápisem do veřejného rejstříku, v němž je korporace zapsána; jiný způsob vzniku zástavního práva nelze sjednat. Zástavní věřitel je aktivně věcně legitimován k podání návrhu na zápis zástavního práva k podílu v korporaci do obchodního rejstříku (§ 11 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., § 1322 obč. zák.). Má-li být do obchodního rejstříku zapsáno zástavní právo k družstevnímu podílu, musí být současně do obchodního rejstříku zapsán člen družstva, jehož podíl se zastavuje, a zastavovaný družstevní podíl. **(usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 7. 2015, sp. zn. 14 Cmo 354/2014, Rc 43/2016)**

■ Správce konkursní podstaty obchodní společnosti v konkursu není účastníkem rejstříkového řízení ve věci této společnosti, jestliže není ani navrhovatelem ani nejde o řízení ve věci zápisu (výmazu či změny zápisu) osoby správce (nejde o řízení, v němž by správce byl osobou, která se podle zvláštních právních předpisů – § 28 odst. 6 obch. zák. – zapisuje do obchodního rejstříku). **(usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 1. 2003, sp. zn. 7 Cmo 341/2002)**

- Osobou aktivně legitimovanou k podání návrhu na výmaz obchodní společnosti z obchodního rejstříku po skončení likvidace je sama společnost. Likvidátor je oprávněn jménem společnosti podat návrh na výmaz. Likvidátor obchodní společnosti či družstva není účastníkem řízení o její výmaz z obchodního rejstříku z titulu, že je osobou zapisovanou do obchodního rejstříku podle zvláštních právních předpisů v rámci zápisu podnikatele (§ 200c odst. 1 o. s. ř. a § 28 odst. 6 obč. zák.). **(usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 7. 2003, sp. zn. 7 Cmo 283/2002)**
- Věcně legitimovanou osobou k podání návrhu na zápis založené společnosti s ručením omezeným (tzv. prvozápis) je jednatel, resp. osoba označená za prvního jednatele v zakladatelské listině (společenské smlouvě). **(usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 2. 2003, sp. zn. 7 Cmo 732/2001)**

Související ustanovení:

§ 8 – princip materiální publicity, § 18 – formuláře návrhu na zápis, § 26 až 28 – spolkový rejstřík, § 31 až 33 – nadační rejstřík, § 35 až 37 – rejstřík ústavů, § 39 až 41 – rejstřík společenství vlastníků jednotek, § 42 až 47 – obchodní rejstřík, § 52 a § 53 – rejstřík obecně prospěšných společností

Související předpisy:

§ 120, § 121, § 226 odst. 2, § 315 odst. 2, § 1203 obč. zák., – § 9, § 384 odst. 1, § 477 odst. 1, § 508 odst. 1 z. o. k., – § 91 odst. 1 notářského řádu, – § 2 odst. 2 zák. č. 68/2013 Sb., o změně právní formy občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost

Právní předpisy Evropské unie:

První směrnice

Literatura:

- BARTOŠÍKOVÁ, M. K podání návrhu na zápis do obchodního rejstříku po „rejstříkové“ novele. *Obchodní právo*. 2006, č. 2.
- DĚDIČ, J., ŠUK, P. K některým výkladovým otázkám právní úpravy podílu v obchodní korporaci. *Obchodněprávní revue*. 2014, č. 6, s. 167.
- ELIÁŠ, K. Právní povaha lhůty k podání návrhu na zápis obchodní společnosti do obchodního rejstříku. *Právní praxe*. 1994, č. 10.
- HAMPEL, P. Občanské soudní řízení nesporné ve světle řízení ve věcech obchodního rejstříku. *Právní fórum*. 2012, č. 9.
- HAVEL, B., ŠTENGLOVÁ, I., DĚDIČ, J., JINDŘICH, M. a kol. *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015.
- LASÁK, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., DOLEŽIL, T. a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. I. díl*. Praha: Wolters Kluwer, 2014.
- ŠTENGLOVÁ, I. Účastníci řízení v rejstříkových věcech. *Právní praxe*. 1994, č. 2.
- ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2017.

§ 12

[Souhlas zapisovaných osob]

Navrhovatel podle § 11 současně s návrhem na zápis doloží souhlas osob, které se podle tohoto nebo jiného zákona zapisují v rámci zápisu osoby, ledaže takovýto souhlas plyne z jiných k návrhu na zápis dokládáných listin; u výmazu osoby zapsané v rámci zápisu právnické osoby se souhlas nevyžaduje. Není-li souhlas těchto osob udělen prohlášením osvědčeným veřejnou listinou, musí být jejich podpis na listině o udělení souhlasu úředně ověřen.